

disse Udbygninger, som staa i en til Dels meget afgjørende Modstrid med Kirkens oprindelige Bygningsmaade, knytter sig Minder og Forestillinger, som give dem en saadan Betydning, at man ikke kan rive dem ned. Men det er ingenlunde Tilfældet med Ribe. De Forandringer, der her ere skete, ere skete efter Ildbrand; idet man, stundom paa en ubehjælpelig Maade, har søgt at mure op, hvad der var ødelagt af Ilden, og hvad særligt angaar de to Sidesibe, som det ærede Medlem for Ribe Amt's 3die Valgfreds (Buss) omtalte, da staa de i saa afgjort Modsetning til hele Kirkens Bygningsmaade, baade hvad Stil og Materialier angaar, frembyde baade indvendig og udvendig et saa uheldigt Skue og vansire Kirken baade indvendig og udvendig i den Grad, at det, naar der var Tale om at bringe Kirken i en smuk og værdig Stillelse, vilde være aldeles nødvendigt, at vi fjerne dem. Et andet Spørgsmaal kunde det være, hvorvidt man burde gaa saa vidt som ved Viborg, at bortfjerne Hvelvingerne i Hovedstibet, men jeg skal ikke gaa for dybt ind paa alle Enkelthederne. Jeg kan imidlertid særlig bekræfte, hvad det ærede Medlem har ytret om Sidesibene, og hvad disse angaar, er en væsentlig Del, tør jeg vistnok sige, af de Befølninger, som nu ere anvendte, anvendte med den Plan for Die, som Ministeriet har, til at bevare Sidesibene, som aldrig kunne bevares paa nogen for Kirken tjenlig Maade. Derfor anbefaler jeg, at det bliver taget under nøie Overveielse, hvilken Plan, man bør anvende til Kirkens Restauration, og at man ingenlunde bør slaa sig til Ro ved en Plan, som een Arkitekt har anbefalet og en anden modfat sig, og som til Slutning maasse er tiltraadt af en Præst og en Borgmester, og endelig sanktioneret af Ministeriet. Thi det er ikke den Maade, den Slags Ting skal afgjøres paa, de bør afgjøres ved Forhandling mellem Regjering og Rigsdag.

H. Jensen: Af de Ytringer, som hidtil ere faldne om denne Sag, kunde det jo synes, som om der i Folkethinget var en temmelig almindelig Tilbøielighed til at gaa ind paa denne store Udgift til Ribe Domkirkes Restauration. Jeg kan meget godt forstaa, at den høitærede Kultusminister er nødt til at forelægge denne Sag for Folkethinget, og jeg kan ogsaa godt forstaa, at det ærede Medlem fra Ribe (Buss), som selvfølgelig har en naturlig Kjærlighed til denne By, har talt saaledes, at man i det Mindste maatte komme til at tro, at han vilde gaa ind paa det. Jeg mener derfor, at det maasse ikke kunde være af Veien allerede paa

dette Stadium at gjøre opmærksom paa, at der dog maasse ogsaa kunde være Betænkelseheder ved i det Hele taget at gaa ind paa denne Sag. Man kan se denne Sag, forekommer det mig, og maa se den fra et dobbelt Synspunkt: dels som Kirke, dels som nationalt Mindesmærke. Ser man Sagen fra det første Synspunkt, betragter man Bygningen kun som Kirke, saa vil jeg absolut ikke nære nogen Betænkelse ved fuldstændig at nægte disse mange Penge. Der er allerede af det ærede Medlem for Ribe gjort opmærksom paa, at Ribe er overflødig forsynet med Kirker. Og dernæst vil jeg tillige gjøre opmærksom paa, at flige store Kirker, naar de skulle bruges som saadanne, ere i høieste Grad upraktiske. Det er meget vanskeligt for en Mand, selv om han er begavet med en god Nøst, at fylde et saa stort Rum, og da det i Reglen er temmelig alderende Mænd, som blive ansatte ved saadanne store Kirker, bliver Vanskeligheden derved end mere forøget. Men saa er der ogsaa et andet Synspunkt, som jeg, naar man betragter Bygningen som Kirke, vil fremhæve, og det er, at efter hvad jeg kan skjønne, ere saadanne store og prægtige Kirkebygninger ikke i Overensstemmelse med hele Kristendommens Tankegang. Saadanne store Kirker kunne let komme til baade hos Præsten og hos Tilhørerne at fremkalde en feilagtig Forestilling baade om Kristendommen selv og særlig om Kristendommens Stifter. Man er nemlig altid tilbøielig til, naar man kommer ind i et Hus, saa at slutte fra Huset til Manden. Naar man kommer ind paa et Slot eller paa en Herregaard, saa drager man den Slutning, at den, som særlig er knyttet til Huset, den, som eier det, er en af Verdens Stormænd; og paa den anden Side, naar man kommer ind i et mindre, fattigt Hus, saa venter man ikke i et saadant fattigt Hus at træffe paa en af Verdens Stormænd, men paa en af de Smaa. Ganste paa samme Maade forholder det sig med Kirkebygningerne. De store Kirkebygninger maa nødvendigvis give Folk den Forestilling om Kristendommens Stifter, til hvis Ære de jo ere byggede, at han var en af Verdens Stormænd, og det veed enhver, at han slet ikke var. Jeg mener altsaa, at der ligger Noget bag ved dette, som jeg tror, man ikke skal ganste overse. De store Kirkebygninger stamme, som vi Alle vide, fra en Tid i Historien, da Kirken vilde være ikke alene en Verdensmagt, men den øverste Verdensmagt. De stamme fra den Tid, da den katholske Kirke stod paa Magtens Toppunkt og gif ud paa udtryffeligt at gjøre Guds Rige til